کوردستان نێت
KURDISTAN NET
ڕۆژنامەیەکی ئەلەکترۆنی ڕۆژانەی گشتی سەربەخۆی کوردییە

ژن‌و بەشداریکردن لەهەڵبژاردندا ... !!

سەروەر کەریم

پرۆسەی هەڵبژاردن، پرۆسەیەکی تەواو دیموکراسیانەیە ئەگەر بەپێی لۆژیکی مافی هاوڵاتی بوون‌و بەشداری کردنی تاکەکان بەبێ سانسۆرو ئازادانە بێت.

ئەنجامدانی هەڵبژاردن بۆ دیاری کردنی نوێنەرایەتی مێژوویەکی زۆر کۆنی هەیەو دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمی دەوڵەتی ئەسینی‌و لەوێوە پرۆسەی هەڵبژاردن ئەنجام دراوەو هاوڵاتیان بەشداری ئەو پرۆسەیەیان کردوە بۆ دیاری کردنی نوێنەرو دروست کردنی دەسەڵات‌و پەرلەمان، گەرچی لەکۆن دا هەڵبژاردن‌و پرۆسەی بەشداری کردن، لەسەردەمی یۆنانی کۆندا تەنها بۆ باڵادەست‌و دەوڵەمەندان بووەو کۆیلەو ژن، مافی بەشداری کردن‌و دەنگدانیان نەبووە، بەڵام ووردە ووردە پرۆسەی هەڵبژاردن‌و بەشداری کردن بەپێی پێشکەوتن‌و هوشیاری زیاترو گۆڕانکاریەکان لە عەقڵ‌و فکردا پرۆسەی هەڵبژاردن‌و بەشداری کردن گۆڕانی بەسەردا هاتووە لە قۆناغێکی کاڵ‌و کرچ‌و سەرەتاییەوە گەشەی کردووەو پێش کەوتوە، بەڵام بەهەموو پێشکەوتن‌و گۆڕانکاریەکانەوە تا سەردەمی شۆڕشی فەرەنسی پرۆسەی هەڵبژاردن بەبێ بەشداری ژن‌و کۆیلە ئەنجام دراوەو هەڵبژاردن لەنێوان باڵادەست‌و خاوەن دەسەڵات‌و خاوەن کۆیلەکاندا ئەنجام دراوەو کاریان کردوە بۆ پاراستن‌و مانەوەی خۆیان بەبەهێزی‌و باڵادەستی‌و پشت گوێ خستنی مافەکانی هاووڵاتیان بەگشتی، لەبەر ئەوەی لەرابوردودا شتێک نەبووە بەناوی هاوڵاتی‌و کۆمەڵگا دابەش بووە بەسەر دوو چین دا، پاشاو میرو خاوەن کۆیلەکان، کە هاوڵاتی بوون‌و ژن‌و کۆیلەش چینەکەی تر بوون، کە بەهاوڵاتی دا نەنراون‌و هیچ حسابێکیان بۆ نەکراوەو لەهیچ بڕیارو هەڵبژاردنێک مافی بەشداری کردن‌و پرس پێکردنیان نەبووە، بەڵام بەهاتنی شۆڕشی گەورەی فەرەنساو سەردەمی رۆشنگەری‌و گەورەترین وەرچەرخانی هێنایە ناو کۆمەڵگای مرۆڤایەتی گۆڕانکاریش بەسەر شێوازی هەڵبژاردن دا هاتو بەشداری کردنی هاوڵاتیان بووە شێوازێکی گشتی‌و لەچوارچێوەی دەسەڵاتی باڵادەستان دەرچوو.

لەگەڵ ئەوەی بەشداری کردن لەهەڵبژاردن تەنها لەسنوری ڕەگەزی (نێردا) مایەوەو ژنان بۆیان نەبوو بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردن بکەن، بەڵام بۆ یەکەمین جار لەساڵی (1849) لە یەکێک لە

وولایەتەکانی ئەمریکا ژنان بەشداری هەڵبژاردنیان کردو، ئەمەش بە یەکەمین شکاندنی شقڵی هەڵبـژاردن دێـتو ئیـدی هەڵبـژاردن سـنوری ڕەگـەزی دەبـەزێنێتو ووردە ووردە پرۆسـەی هەڵبژاردن بەبەشداری ژنانەوە وولاتەکانی تریش دەگرێتەوەو ژنان ئەو مافەیان پێدەدرێت، کە بچنە نـاو پرۆسـەی هەڵبـژاردنو مـافی دەنگـدانیان هـەبێت، بـەلاَم بـەبێ ئـەوەی مـافی ئـەوەیان هـەبێت خۆیان هەڵبـژێرنو پۆستە سیادیەکان وەربگرن... بەشـداری کردنـی ژنـان لـە پرۆسـەی هەڵبژاردن بوارێکی زیاتری ڕەخسان بۆ ئەوەی زیاتر بەمافو ئازادیەکانیان هۆشیار ببنـەوە بـزانن بەشـداریکردنیان لـە هەڵبـژاردن هەنگاوێکـە بـۆ سـەلماندنی بـوونی خۆیـانو گەیشتن بـە مـافی هاولاَتی بوون.

وێنەیەک لە سیمنارەکانی لەسەر ژن و بەشداری سیاسی

لەگەڵ ئەوەی سەرەتا تەمەنی هەڵبژاردن بە سی ساڵ دەست نیشانکرا، (بڕوانە کتێبی سیتمی هەڵبژاردن لەکوردستان، نوسینی ڤیان مەجید) دواتر قۆناغ دوای قۆناغ ئەو تەمەنە گۆڕانکاری بەسەردا هاتو گەرچی دانانی تەمەنی سی ساڵی لەوێوە سەرچاوەی گرتبوو ئەگەر مرۆڤ کامڵ نـەبێت بـەدڵو بـە گیـان بەشـداری پرۆسـەی هەڵبـژاردن ناکـاتو تـەنها لایـەنی سـۆزو عاتیفـە بەسەری دا زاڵ دەبێتو بڕیاردانەکانی بڕیاردانێکی سەلماندنییەو کاریگەری باش نابێت لەسـەر پرۆسەی هەڵبژاردنو کاندید کراوەکان. بەلاَم دواتر ئـەو تەمەنـەش گۆڕانکـاری بەسـەردا هـاتو لەساڵی 1848 گـۆڕا بـۆ بیسـتو یـەک ساڵو دواتر لەساڵی 1974 بەدواوە تەمـەنی بەشـداری کردن لە هەڵبژاردن لەفەرەنساو زۆرینەی وولاتـان بـووە بـە (18) ساڵ، کـە ئـەوەش بەتەمـەنێکی لێهـاتو مـەدەنی دادەنرێـت.. هەڵبـژاردن لەزۆرینـەی وولاتـانی دوونیـا بـووە پرۆسـەیەکی گشتیو هەموو سنورداریە ڕەگەزیەکانی لەسەر هەڵگیراو هەموو ئەو هاولاتیانەی تەمەنی یاساییان هەبوو دەیانتوانی بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردن بکەنو خۆشیان هەڵبژێرن بەبێ هیچ ڕێگریـەکی ئـایینیو ڕەگەزی، لەگەڵ ئەوەی لەهەندێک وولاتان ڕێگەیان بە ئەو هاولاتیانە نەدەدا بەشـداری پرۆسـەی

هەڵبـژاردن بکـەن، کـە بـەبیانی ناویان دەبـردن، ئەگـەر ڕەگەزنامەی ئـەو وڵاتەشیان وەگرتبێـت، ئەوەشیان بە پاراستنی بەرژەوەندی ئاسایشی گشتی وولات لەقەڵەم دەدا. بۆ نموونە وڵاتێکی وەک عێـراق بـەهیچ شـێوەیەک ڕێگـە بـەبیانی نـادات ئەگـەر ڕەگەزنامـەی عێراقیـشی وەرگرتبێـت بەشـداری هەڵبـژاردن بکـات.. بەهـەر حـاڵ پرۆسـەی هەڵبـژاردن قۆنـاغ دوای قۆنـاغ گۆڕانکـاری گــەورەی بەســەردا هــاتووەو بەشــداری کــردن لــە هەڵبــژاردن بووەتــە پرۆســەیەکی تــەواو دیموکراسیانەو هەموو تاکەکانی بەبێ جیاوازی ڕەگەزیو ڕەنگی پێستو جۆری پیشە بۆیان هەیە بەشـداری پرۆسـە هەڵبـژاردن بکـەنو خۆیـان کاندیـد بکـەن بـۆ وەرگرتنـی پۆسـتە سـیادیو ئیدارییەکان، لەگەڵ ئەوەی ژنان لەزۆرینەی وولاتان دا بەو هەموو گۆڕانکارییەی بەهۆی پێشکەوتنی زانستو زانیارییەوە ڕووی داوەو ژنان بەشێوەیەکی بەرچاو بەشداری کاری کۆمەڵایـەتیو سیاسی دەکـەن، بـەلام مـافی دەنگـدانیان لێ زەوت کـراوەو ڕێگـەی بەشـداری کردنـی هەڵبـژاردنیان نەداونەتێ.

ئـەوەش زیـاتر تایبەتـە بـەو وڵاتانـەی لـەڕووی سیستمی کۆمەڵایەتییەوە دواکەوتونو ئێستاش خـاوەنی عەقڵیـەتی پیاوسـالاری ئـایینی خێڵـەکینو لـەو جـۆرە دەسـەڵاتانەدا ژنـان مـافی بەشـداری کردنیـان نییـە لـە هەڵبژاردن دا، چـونکە ئـەو دەسـەڵاتانە ئـەوە لـە عەقڵیەتیاندا جێگیر بـووە، کـە کاری ژنان ناوماڵو خزمەت کردنی پیاوانو خستنەوەی منداڵەو بەخێوکردنیانـە، نـەک بەشداری کـردن لـە پرۆسـەی سیاسیو ئیـدارەکردنی کۆمـەڵگا... هەڵبەتـە یەکـەمین وولاتێـک کـە مـافی بەشداری کردنی بەژنان بەخشی بۆ هەڵبژاردن وولاتـە یـەکگرتووەکانی ئـەمریکا بـووەو دواتـریش بـەرەسمی ئـەو مافـەی لـە دەسـتوردا چەسپاندووەو کـاری لەسـەر کـردوە، بـەدوای ئـەویش دا چـەندین وولاتـی تـر مـافی بەشـداری کردنیـان بـەژنان لـە هەڵبـژاردن بەخشیوە وەک (بـەریتانیا، سۆڤیەت، ئەڵمانیا، سوید، نەرویج، دانیمارک، ئیسپانیا...هتد)، هەرچەندە تائێستاش لـەزۆرێک لە وولاتان مافی هەڵبژاردن بەژنان نەدراوە، بـەبیانوی ئـەوەی ژنـان توانـای بـەڕێوەبردنی ئیدارەو کاروباری سیاسیان نییە لەکاتێکدا ئـەو پاسـاوانە بـۆ پەراوێزخستنی ژنـان لەبـەڕێوەبردنی ئیدارەو کۆمەڵگا هیچ بنەمایەکی زانستی نییـە، بەقـەدەر ئـەوەی لـە عەقڵیـەتی کۆنەپەرستیو دواکـەوتویی نـەبێت، چـونکە ئـەو دەوڵەتانـەی لەسـەر بنـەمای عەقڵیـەتی پیاوسـالاری ئـایینیو خێڵـەکی بـیر دەکەنەوە، ژن لەلایان تەنها وەسیلەی خۆشگوزەرانییە بـۆ پیاوانو هیچ مـافێکی تریان نییـە، هـەر ئـەو عەقڵیەتەشـە لەزۆرینـەی وولاتـانی خۆرهـەڵات کاردەکـاتو بووەتـە هـۆی ئـەوەی کـە ژنـان چەوسـاوەترین مـرۆڤو بـێ مـافترین مـرۆڤ بـنو تـەواوی مـافو ئازادیـەکانیان بـەناوی شـەرەف پارێزیو ناقص عەقڵیـەوە لێ زەوت کـراوە ڕۆژانـە دووچاری ئەشکەنجەو لێـدان دەبـن بەدەسـت دەسەڵاتو پیاوانەوە.

بۆیە لەو وڵاتە دواکەوتوانەدا ژنان ناتوانن بـەبڕیاری خۆیان بەشـداری هەڵبژاردن بکە، بـەڵکو بڕیاریـان بـۆ دەدرێـتو بـەزۆریش کاندیـد کراوەکانیـان پـێ هەڵدەبـژێرن... بەشـێکی زۆر لـە

وولاَتانی خۆرهەلاَت ڕێگە بە ژنان دەدەن بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردن بکەن، بەلاَم تائێستا ئەو دەسەلاَتانە باوەڕیان بەبەشداری ژنان نییەو تەنها وەک سیناریۆیەک ڕێگە بەبەشداری ژنان دەدەن بۆ جوان کردنی ڕووی خۆیان بەناوی دیموکراسیەتەوە، ئەگەرنا زۆرینەی وولاَتانی خۆرهەلاَت دژی خۆکاندیکردنی ژنان بۆ پۆستی سەرۆکایەتیو هەزارو یەک پاساوی مۆراڵیو ئایینی بۆ دەهێننەوە، بۆ نمونە دەوڵەتی (ئێران) یەکێکە لەو دەوڵەتانەی کە بەهیچ شێوەیەک ڕێگە بەو کارە نادات‌و تەواو بەدژی ئایینی دەزانێت‌و زۆرێک لەوولاَتانی تری خۆرهەلاَتی خاوەن عەقڵیەتی پیاوسالاری ئایینی بەوە شێوەیەی لە ژنان دەڕوانێت، جیا لەوەی لە زۆرینەی وولاَتانی خۆرهەلاَتی پاشکەوتودا ژن هاولاَتی نییەو بە پلەیەک لەخوار پیاوەوە حسابیان بۆ دەکرێت، بۆیە ڕێگە پێدانیشیان بۆ بەشداری کردن لە پرۆسەی هەڵبژاردن دا، تەنها وەک سمبولێک بۆ جوانکردنی ڕووی دەسەلاَتەکەیان سەیری دەکەن‌و هیچ مافێکی پێ ڕەوا نابینن، زۆرێک لە وولاَتانی خۆرهەلاَت تا ئێستا جاڕنامەی جیهانی مافەکانی مرۆڤ جێبەجێ ناکەن، واتە مافی یەکسانی نێوان (ژن_پیاو) بوونی نییەو پیاوان بالاَدەست‌و خاوەن بڕیارن‌و تائێستا یاساکانی شەریعەت کار دەکات‌و ژنانی پێ مەحکەمە دەکرێت، بۆیە دەبێت بەشداری ژنان لەو جۆرە دەوڵەت‌و دەسەلاَتانە چی بێت، یاخود بەشداری کردنیان لەهەڵبژاردن چی مانایەکی هەبێت؟ لەکاتێکدا دەسەلاَتەکان گوێ بەو هەموو گۆڕانکاریانە نادەن کە لەدنیای پێشکەوتن دا رووی داوەو ژنان لەدونیادا بەئاستێکی زۆر پێشکەوتون‌و بەشداری تەواوی پێک هاتە سیاسیو ئیداریو کۆمەلاَیەتیەکان دەکەن‌و پۆستە سیاسیە گرنگەکان بەدەست دەهێنن، بەلاَم لەوولاَتانی پاشکەوتو ژنان پلەیەک لەخوار پیاوەوە حساب دەکرێت‌و هەزارو یەک ڕێگر لەبەردەم ماف‌و ئازادیەکانیان دروست دەکرێت.

بەهەر حاڵ ئێستا ژنان بەشێوەیەکی بەرچاو بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردنەکان دەکەن‌و هەوڵی ئەوە دەدەن گۆڕانکاری بهێننە ناو کایە کۆمەلاَیەتیەکانەوە کە ئەوە بۆ خۆی هەنگاوێکی باشە بۆ ئەوەی دەسەلاَتەکان ناچار بکرێت یەکسانی (ژن_پیاو) بەڕەسمی بناسێت‌و لەدەستوردا بیچەسپێنن‌و هەموو ڕێگریەکانی بەردەم ژنان وەلا بنرێ‌و ژنان بەو پەڕی ئازادیەوە بەشداری پرۆسەی دەنگدان بکەن‌و خۆیان کاندید بکەن، چونکە تا ئەو جێگایەی ژنان بەو شێوە ژیانە نەگەن پرۆسەی هەڵبژاردن پرۆسەیەکی سنوردارەو بۆ پاراستنی بەرژەوەندی پیاوان‌و ژنان‌و بەشداری کردنیشیان تەنها بەقازانجی دەسەلاَت‌و عەقڵیەتی پیاوسالاریو مانەوەی کۆتەکانی چەوساندنەوە لە ملی ژنان دەمێنێتەوە. بۆیە دەکرێت ژنان دوای ئەو هەموو بەشداری کردنە لە پرۆسەی هەڵبژاردن‌و فراوان بوونی زانست‌و زانیاریو پێشکەوتنی تەکنەلۆژیاو بەخشینی زانیاری زیاتر بەمرۆڤ بەماف‌و ئازادیەکانی، دەبێت هوشیارانە بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردن بکەن‌و لەڕێگەی پرۆسەکانی هەڵبژاردنەوە هەوڵی فراوان بوونی ئازادیەکانیان بدەن‌و مافەکانیان بچەسپێنن... ژنان بەگشتی وەک لەپێشتر ئاماژەم بۆ کرد لەوولاَتانی پاشکەوتوی خۆرهەلاَت دا،

بەردەوام مافەکانیان پێشێل دەکرێتو ئازادیو مافەکانیان بە ئایندەی نادیار دەسپێردرێتو هەموو جارێکیش فریویان دەدەن بۆ بەردەم سندوقەکانی دەنگدان، بەبێ ئەوەی بەشداری کردنیان لەو پرۆسانە گۆڕانگاری لە مافو ئازادیەکانیان بهێنێتە ئاراوە.

ژنان لە کۆمەڵگای عێراق دا، بەهۆی بوونی دەسەڵاتێکی ئایینی پیاوسالارییەوە کەمترین دەرفەتیان لەبەردەم دا نەبووە بۆ بەشداری کردن لە پرۆسەی دەنگدان، لەبەر ئەوەی پرۆسەکانی هەڵبژاردن لە عێراق دا زۆر بەکەمی ئەنجام دراوەو گۆڕینی دەسەڵاتەکان بەشێوەی ئینقلابی سەربازی ڕووی داوەو، هەر خۆی دروست کردنی عێراق لەشێوەی دەوڵەت دا لەسەر دەستی حکومەتی بەریتانیا ئەنجام دراوەو هەر ئەویش دەسەڵاتو سەرۆکایەتیەکەی دیاری کردووەو بەدوای ئەویش کۆی دەسەڵاتەکان بەهێزی سەربازی یەکلایی کراوەتەوەو هیچ پرۆسەیەکی هەڵبژاردنی دیموکراسی بوونی نەبووەو، بگرە هەتا ڕوخاندنی ڕژێمی بەعس هیچ پرۆسەیەکی هەڵبژاردنی دیموکراسیانە لە عێراق بوونی نەبووە، هەر کارێکیش بەناوی هەڵبژاردنەوە ئەنجام درابێت سەرۆک یاخود حیزب باڵادەست خەڵکی بانگهێشت کردوە بۆ ئەوەی بەیعەتی پێبدەنو مانەوەی خۆی بۆ چەند ساڵێکی تر دیاری کردوە. بەبێ ئەوەی پرۆسەی هەڵبژاردن هیچ گۆڕانکاریە لەبەڕێوەبردنی سیاسیو ئیداریو یاسایی دا بهێنێتە ئاراوە، ئەمەش بەومانایە نییە هەڵبژاردنی کارتۆنیو فریودان بۆ بەرچاوی میدیاو وڵاتانی دنیا ئەنجام نەدراوەو هاوڵاتیانیان بەناوی پرۆسەی دەنگ دانەوە کۆنەکردوەتەوەو، لەگەڵ ئەوەی ژنانیش بەشداری ئەو پرۆسانەیان کردووەو هەمیشە دەنگیان بەدەستووردو دەسەلاتێک داوەو بەشداری هەڵبژاردنیان کردووە، کە لەدژی مافەکانی خۆیان بووەو زۆر جاریش دەسەڵاتە یەک لەدوای یەکەکانی عێراق بۆ داپۆشینی ڕووی پڕ لە کارەساتو چەوساندنەوەیان دژی ژنان چەند ژنێکیان لە ئیدارەو دەسەڵات بەشداری پێکردووەو پۆستیان پێداون، بەڵام هیچ کات ئەو ژنانە نەیانتوانیوە نوێنەرایەتی ڕاستەقینەی ژنان بکەنو کاریگەریان هەبێت لەسەر ڕەوشی نالەباری ژنانو چاککردنی... ژنان لە عێراق دا مێژوویەکیان هەیە لەبەشداری کردن لە هەڵبژاردنەکاندا لەگەڵ ئەوەی لە عێراق دا هیچ کات هەڵبژاردن بنەمایەکی دیموکراسی نەبووەو هەڵبژاردنی زۆرەملێیانە ئەنجام داروەو کارەکانی هەڵبژاردن سیناریۆیەکی دەسەڵات بووە بۆ فریودانو لەخشتە بردنی تاکەکانی کۆمەڵگا بەبێ جیاوازی ڕەگەزی.. کاتێک هەموو دەسەڵاتەکان بەدەست حیزبێکی دیاری کراوەوە دەبێتو بە ئارەزووی خۆی بڕیار دەداتو هیچ ململانێیەک لەسەر گۆڕینی دەسەڵات بەشێوەی دیموکراسیو هەڵبژاردن بوونی نییە، دەبێت بەشداری کردنی هاوڵاتیان لەهەڵبژاردن چی مانایەکی هەبێت بۆ هاوڵاتیان... ڕەوشی هەڵبژاردن لە عیراق دا لەسەرەتای سەدەی بیستەمەوە تا ڕووخاندنی بەعس بەو شێوەیە سیناریۆ ئامێزە درێژەی کێشاوەو هیچ جارێک دەسەڵات لەرێگەی هەڵبژاردنەوە نەگۆڕاوەو هاوڵاتیان ڕانەهاتون لەسەر ژیانی دیموکراسیو هەڵبژاردن، چونکە کۆی حکومەتەکان لە عێراق دا، لەسەر چەمکی فەلسەفەی

خوێن کاریان کردووەو بەردەوام تاکێکی دڵ ڕەقو توندوتیژبوونو یاریان لەگەڵ خوێن دا کراوە، ئەم یاری کردنەش لەگەڵ خوێن دا هەموو سەرەتاکانی دیموکراسیەتو مافی بەشداری کردنی خەڵکی لە پرۆسەکانی دیموکراسی دا وون کردوە، کە مەرجی سەرەکی هەڵبژاردن بوونی مافی هاولاتی بوونو دیموکراسییە، کاتێک دیموکراسیەت بوونی نابێت، هەڵبژاردن مانایەکی نابێت، چونکە هەڵبژاردن لە وولاتێکی دیموکراسی دا ئەنجام دەدرێتو تاکەکان دەتوانن ئازادانە بەشداری پرۆسەکانی هەڵبژاردن بنو قسە لەمافو ئازادیەکانیان بکەن.

هەروەک لە پێشتر ئاماژەم بۆ کرد ژنان لە عێراق دا مێژوویەکیان هەیە لە پرۆسەی بەشداری کردن لە هەڵبژاردنو ئاگاییەکیان هەیە لە پرۆسەی هەڵبژاردن، بەلام ژنان بەزۆری لەدوای پرۆسەی ڕزگارکردنی عێراقەوە بەڕێژەیەکی بەرچاوترو جۆرێک لە ئازادانەتر بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردنیان کردووەو دەنگیان داوە بەو لیستانەی کە خۆیان خواستیان بووە، بەلام ئەم بەشداری کردنەی ژنان دوای پرۆسە تایبەتمەندی خۆی هەبووەو جۆرێک لە لایەنی عاتیفیو بەجۆرێکی تریش حزبیو بنەماڵەیی بەسەریاندا زاڵ بووەو کەمترین بەشداری کردنیان، بەشداری کردنێکی سەربەخۆیانە بووە، لەهەر سێ پرۆسەی هەڵبژاردن دوای ڕووخاندنی بەعس، کە هەڵبژاردنێکیان بۆ دەستوور بوو، لەکاتێک دا ژنان بە ڕێژەیەکی بەرچاو چوونە ناو پرۆسەی هەڵبژاردن لەسەر دەستوورو کەمترین زانیاریان هەبوو لەبارەی بەندەکانی دەستورو کەمترین مافیشیان لەو دەستوورەی کە دەنگیان بۆ دا هەبوو، چونکە ژنانی کۆمەڵگای عێراق، ئێستاش بەڕێژەیەکی بەرچاو نەخوێندەوارنو تەنها وەک لایەنێکی عاتیفی سەیری هەڵبژاردنو پرۆسەی دەنگدانیان کردووەو هەر لەوێشەوە زۆر بەپەرۆشەوە بەشداربوون لەگەڵ ئەوەی پاڵنەری خێزانیو بنەماڵەیەیو عەشیرەتو حیزبیش کاریگەری زۆر هەبوو، بۆ ئەوەی کە ژنان بەو ڕێژە زۆر بەشداری هەڵبژاردن بکەن، بەبێ ئەوەی چاوێکیان لەمافو ئازادیەکانیان بێت، ڕەنگە لایەنێکی تر بەشداری ژنان لەهەڵبژاردنەکان ئەوە بووبێت مێژووی عێراق هەتا دوای ئەو پرۆسەیە بەوجۆرە بوونی لیستی جیاو حیزبی جیاو کاندیدی جیای بەخۆیەوە نەبینی بێتو عێراق هەر بە یەک ڕەنگو یەک شێوە هەڵبژاردنی تیا ئەنجام دراوەو دەسەلاتیش هەر لەشوێنی خۆی بووە، بۆیە نەک هەر بۆ ژنان، بەڵکو بۆ کۆی هاولاتیانی کۆمەڵگای عێراق بەشداری کردنیان لە هەڵبژاردنەکانی دوای پرۆسەی ئەو مۆرکەی پێوە دیارە بووە.

ژنان توانیویانە لە عێراق دا بەشداری پرۆسەکانی هەڵبژاردن بکەن، بەلام تائێستا ژنان نەیانتوانیوە سەربەخۆیانە بچنە ناو پرۆسەکانی هەڵبژاردنو کاندیدی تایبەتی خۆیان هەبێت، بەڵکو لەو چوارچێوە حیزبیو تایفەگەریو ئاییینیە دەرنەچوونو بۆیە ئەوانەی دوای پرۆسەکانی هەڵبژاردن وەک نوێنەری ژنان لەناو پۆستەکاندا دەبن دانراونو نوێنەری دەنگی ڕاستەقینەی ژنان نینو زۆرێک لەو ژنانەی بەشداری پرۆسەکانی هەڵبژاردن دەبن دواتر پەشێمان دەبنەوە لەوەی بەشداریان کردووە...

Sarwar_kareem@yahoo.com
sarwarkareem@gmail.com